VI. évfolyam 342. szám.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre..... 24 kor. (12 frt)
Félévre..... 12 „ (6 „)
Negyedévre ..... 6 „ (3 „)
Egy hóra ..... 2 „ (1 „)
Egyes szám ..... 8 fillér (4 kr.
Vidékre ..... 10 „ (5 „(

Megjelenik mindennap korán reggel.
Ünnep és vasárnap után is.

ÚJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL
Deák Ferencz-utcza 12. szám.

HIRDETÉSEK DIJA:
Négyszög centiméterenként 8 fillér.
Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek.
Nyilttér megállapodás szerint.

Kolozsvár, 1904. Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF. Vasárnap, deczember 11.

Marosvásárhely.

Kolozsvár, dec. 11.

Midőn legelsőbben értesültem, hogy Tisza Marosvásárhelyen is meg akar jelenni, már akkor tisztában voltam, hogy ebből az utjából is egy nagy kudarccal térhet csak vissza.

Igaz, hogy még előtte vagyunk a nagy esetnek, de a jelekből bátran előlegezhetjük neki a legnagyobb vereséget. Szó sincs róla, hogy ha csakugyan megvalósitja tervét és ma odautazik, a szuronyok oltalma alatt talán ép bőrrel eljuthat lakásáig, de a mit bevonulása alkalmával látni fog, az minden egyéb lesz csak dicsőséges bevonulás nem.

Ha nem aludt el lelkében a magyar honszerelemnek utolsó szikrája is, meg kell döbbennie, a mikor meglátja, hogy annak a városnak polgársága, a melyet ő segitségül akar hivni alkotmányromboló munkájában, őt a sötét gyásznak a lehető legnagyobb kifejezésével fogadja.

A város utcái a merre ő elvonul egy mélységes nagy nemzeti gyásznak jeleit viselik.

Gyászlobogókat lenget a kellemetlen decemberi dermesztőszél.

Gyász a szivekben, gyász az egész város minden épületén. Kifejezéséül annak, hogy a hol a császári kiküldött megjelenik, az nemzeti gyászt jelent.

Megérti-e vajjon e fanatikus ember, hogy ez a nemzet erősebb az alkotmány biztositékainak védelmében, mint ő, ha őt mindjárt az udvari kamarilla is védelmezi a szuronyok erdejével.

Ez a nemzet már legyőzött diadalmasan sok zsarnokot.

Nagyobb zsarnokok is reménytelenül adták vissza a dicstelen megbizást Bécsnek s hisszük, hogy ha a nemzet öntudatra ébred, a mostani harcból is végeredményében győztesen csak a nemzet fog kikerülni.

De megvalljuk, a mostaninál veszedelmesebb helyzete a magyar szabadságnak és függetlenségnek alig volt. Ha ezt a támadást a nemzet sikerrel nem tudja visszaverni, beláthatatlan időkre el kell temessük a független, szabad és boldog Magyarországba vetett hitünket.

Történelmi pillanat a mai.

Tisza jóváhagyásért jött Marosvásárhelyre. Reméljük, hogy ha kinyitja szemeit és nemcsak azokat az elemeket vizsgálja, a melyeket a szabadelvüpárti törzsfőnökök lábai elé vezetnek a kormány költségén, hanem egy kissé figyelmesebben szétnéz, látni fogja, hogy a mély gyászt öltött város független polgársága mély megvetéssel viseltetik az ő alkotmányromboló politikája iránt.

Szeretném, ha Marosvásárhely példája az egész nemzetet áthatná. A hol a császári biztos megjelenik, ott minden magyar lélek forrjon egybe a mélységes gyászban, de a lelkek azzal az erős elhatározással, hogy erre az emberre nem érdemes egy követ is dobni, mert ártatlanok vére is folyna, — hanem egyakarattal, mély megvetéssel forditson hátat neki.

De ez még nem elég. Ideje, hogy mindenki a gátra álljon és az alkotmánymentésben kivegye a maga részét. Ebben a nagy küzdelemben mindenkire, a ki jó magyar, szükségünk van. Megmondta tegnap Apponyi Iglón, hogy a nemzet mai küzdelme éppen oly nagy és nehéz, mint 1849-ben volt. A különbség csak az, hogy más fegyverekkel harcolunk, de most is alkotmányunkat akarják elrabolni. Ennek megvédéséhez mindenkire szükségünk van.

Félre most a magánérdekekkel. Hiszen éppen ezért juthattunk idáig, hogy a nemzet alkotmányos jogaival nem tudott élni.

Kezébe a nemzetnek az ország sorsa, hogy férfiakat küldjön a parlamentjébe, ne pedig gyáva szolganépet.

rt.

A politikai helyzet.

— *Budapesti munkatársunktól.* —

— Express tudósitás. —

Budapest, dec. 10.

Ma délelőtt kilenc órakor ismét találkoztak a függetlenségi párt helyiségében az ellenzéki pártok. Nem tartottak formális értekezletet, hanem megbeszélték az elkövetkező napok várható eseményeit. A hangulat: komoly, elszánt és mindenre kész.

— Perczel homlokára odasütötték a bélyeget! — mondták. — Ha van benne szemérem, eltakarodik. Ha nincsen, ugy kergessük ki a Házból.

Az ellenzék ugy értesült, hogy az országgyülést egybehivó királyi kézirat a holnapi hivatalos lapban jelenik meg. Holnap az ellenzék nagy része elszéled vidékre, hogy népgyüléseken hirdesse a nemzet igazát, de hétfőn reggel már találkoznak a függetlenségi körben, ahol összejövetel lesz, hétfőn este hat órakor pedig értekezletet tartanak, a melyre az összes ellenzéki pártok minden egyes tagja köteles megjelenni.

Ma délelőtt megválasztották a holnapi népgyülések képviselő-szónokait. Az ellenzék részéről a következők vesznek részt népgyüléseken:

Pozsony: Kossuth Ferenc, gr. Appooni Albert, Rakovszki István, Gudner Gyula, gr. Bethlen Bálint, gr. Batthyány Tivadar, Sághy Gyula, Leszkay Gyula, Hegedüs Károly, Molnár János.

Ujvidék: Vázsonyi Vilmos, Günther Antal.

Perbek: gróf Zichy Miklós, gr. Zichy Vladimir, Sebess Dénes, Kálósy József, Thaly Ferenc, Egry Béla, Bakó József, Kecskeméthy Ferenc.

Dombovár: Hentaller Lajos, Boda Vilmos, Ráth Endre, Jankovich Béla.

Törökszentmiklós: Papp Elek, Bakonyi Samu.

Nagyenyed: Barabás Béla, Bedőházy János. Gál Sándor, Vertán Endre.

Teta: Kelemen Béla, Hock János, Rákosi Viktor.

Tornalya: Putnoki Mór, Sturmán György, Molnár Ákos, Hammersberg László.

Szarvas: Nagy Sándor, (nagylaki), Justh Gyula, Nosz Gyula.

Szill: Kacskovits Géza, Chernel Gyula, Kapotsffy Jenő, Okolicsányi László.

Nagykáta: Ráth Endre, Lengyel Zoltán, Sümegi Vilmos, Szemere Huba.

Királyhelmec: Szalay László, Benedek János.

Holnap tartja Nessi Pál is a beszámolóját Tabon, ahová Olay Lajos és Molnár Jenő kisérik el.

Az ellenzékhez ma is nagy számmal jöttek üdvözletek a vidékről. Feliratokat küldtek: a csanád-apáthi kisebbvagyonu földmivelők és földmivelő munkások egylete, akik arra is kérik az ellenzéket, hogy népgyülést tartson náluk, a karcagi ellenzék, Pacsér község független polgárai, Székesfehérvár honszerető diákjai és mások.

*

A kilépettek gróf Andrássy Gyula elnöklésével ma este értekezletet tartanak, melyen szabályozzák az álláspontjukat a képviselőház megkezdődő üléseivel szemben. Gróf Andrássy Gyula ötödmagával a délelőtti órákban a Nemzeti Kaszinóban időzött. Ugy értesülünk, hogy a kilépettek nem alakitanak külön pártot, hanem a házszabályrevizió kérdésében, amig az erőszak nem korrigáltatott s az alkotmány ellen való merényletet meg nem torolták, az ellenzékkel szavaznak.

*

Tehát *nem lesznek téli választások*, akár bukik Tisza, akár nem. Ha Tisza ki tudja erőszakolni az indemnitást, a Házat csak el fogja napolni királyi kézirat nélkül. Az elnapolás tartama alatt a lex-Daniel segitségével rövid uton kiküldött huszonegyes bizottság elkészíti a végleges házszabályt és csak ennek kierőszakolása után lesznek a választások, vagyis legkorábban március végén. Ha Tisza bukik, akkor még ujév előtt bukik; utódja indemnitást mindenesetre kap és akkor egyáltalában nem lesznek választások. Tisza, aki maradásra számit, féléves indemnitást fog keresztül danielezni, hogy ideje legyen a további dolgokra és ne kelljen minden harmadnap a kipróbált erőszakot megismételni, mert az ország végre mégis egyértelemmel meg találja unni a mindennapi erőszakot.

*

Nagy most az egység a kormánypártban és óriásit tapsoltak tegnap este a Lloyd-klubban; legalább igy zengik a ma reggel megjelent kormánypárti hirharangok. Van szerencsénk némi lohasztó anyaggal szolgálni.

A kormánypárt tegnap esti értekezletének elején sokkal többen voltak, mint a végén; a miniszterelnök beszéde alatt sokan elmentek, dacára annak, hogy az ajtóban a buzgó apostolok le akarták őket fogni. — Végül csak azok maradtak, akik minden kormány mellett végiglármáznak és hasonló zajjal fogadják az uj kormányokat is. — Ezenfelül arról is értesülünk, hogy jövő kedden megindul a második szecesszió, melynek során a kormány többsége alighanem tömör és egységes kisebbségre fog olvadni. Ez az a hires egységes párt, a mely oly hangosan tapsol és éljenez, hogy megrikatja az öreg Podmaniczkyt.

*

Perczelt a derék házelnököt innen is, onnan is üdvözlik a jó hazafiak, de magában a kormánypártban sokan sanda szemmel nézik ezt az urat. Ha jól tudjuk. Mirabeau mondta a demokráciáról, hogy szereti, de a demokratákkal nem akar érintkezni, mert — nem illatosak. Ugy látszik, hogy a kormánypárt egyik része igy van az erőszak tényével és ennek eszközeivel. Formális küldöttséget menesztettek Tiszához, hogy ejtse el „Perczelt; de Tisza azt mondta, hogy ez a jelen pillanatban gyengeség jele volna és ezért kéri hiveit, hogy türjék még egy darabig Perczel urat, majd később lesz alkalom, hogy kitehessék a szeretett elnök szürét.

*

Szentiványi és társainak kilépése vagy bentmaradása még mindig élénken foglalkoztatja a politizáló világot. Tegnap már azt a bolondot is beszélték, hogy Szentiványi azért marad a kormánypártban, mert kilátásba helyezték számára a valóságos belső titkos tanácsosságot. Ezt a hiresztelést nevetségesnek tartjuk és a legközelebbi napok be is fogják igazolni, hogy az öreg kuruc nem vár semmit a kormánytól és pártjától. A mi értesülésünk szerint Szentiványi már két héttel ezelőtt irta meg kilépési nyilatkozatát és levelét a választókhoz, de Tisza azzal tartotta vissza, hogy további erőszak nem lesz és hogy majd békés mederbe terelődik minden. Az ujabb erőszaknak legkisebb előjele Szentiványit és társait már nem fogja a kormánypártban találni.

*

Szamosujvár közönsége teljes felháborodással vett tudomást Tisza István alkotmánytipró parlamenti eljárásáról. Folyó hó 8-án a városi nagyteremben népes gyülést tartottak, melyen több ezer ember vett részt. A gyülést Esztegár László ügyvéd, mint elnök nyitotta meg és bemutatta a népgyülésre lejött Vertán Endre országgyülési képviselőt, ki nagy hatásu beszédet mondott. Kikelt Tisza politikája ellen s különösen Tisza gaz terveit os orozta erőszak. A beszéd folyama alatt ezer és ezer torok abcugolta Tiszát és hü cinkostársát Perczelt. Gróf Karátsonyi Aladárnak a város képviselőjének is bőven kijutott az abcugból. Vertán után Esztegár László elnök beszélt, majd Kovács Ákos ref. pap fejtegette a jelen politikai viszonyokat. A népgyülés — mely a legnagyobb rendben folyt le — határozatilag kimondotta, hogy Tisza eljárását helyteleniti, a nov. 18-diki esetet az alkotmányon és szólásszabadságon ejtett legnagyobb merényletnek tekinti; a szövetkezett ellenzéket a legmelegebben üdvözli és a nagy küzdelemre kitartást kiván; a város képviselőjét gróf Karátsonyi Aladárt pedig megkeresik és fölhivják, hogy Tiszának gaz céljai elérésére eszközül ne szolgáljon és igyekezzék megtalálni a módot, hogy a jelen politikai viszonyok között eljárását hozzásszefüggésbe a neki mandatumot adott választó polgárok igaz érzéseivel. Vertán Endre a délutáni vonattal távozott el; az állomásig az önképző fuvózenekar és óriási népsokaság kisérte ki a népszerü képviselőt, ki a „Rákóczy induló“ és harsány éljen kiáltások között ült kocsijába.

*

Brassóban is megindult a mamelukok táborában az akció, hátha valamelyes bizalmi határozatot lehetne hozni a vármegye közgyülésén. Csakhogy a vármegye hazafias közönségének semmi kedve sincs a jogtipró kormányelnök és cinkosaihoz szegődni uszály hordozóul. Valami kibuvón törték a fejüket a vaskalaposok. Nagy nehezen sikerült is kifőzni egy valamicsodás formát, melylyel a kecske is jóllakhatik s a káposzta is megmarad. Igy talán mégis csak sikerült valami bizalom félét szállitani a kormánynak. Mint ugyan Brassóból irják, Brassóvármegye törvényhatósági bizottsága tegnapi ülésén elgadta Ádám Károly és társainak a házszabályok revizióját tárgyában beadott inditványát. *Az inditvány elismeri, hogy a Dániel féle javaslat elfogadásával az alakiságokat megsértette a többség.* Azonban, mivel ez kényszerhelyzet nyomása alatt történt,(?) a javaslat az eljárás helyeslését inditványozza, azon óhajtással, hogy sikerüllön a házszabályoknak az obstrukció kizárásával történő módositása. Az inditvány ugyan nem fog valami különösebb örömöt okozni a kormányelnök és statisztáinak, ha véletlenül határozattá is lesz.

Tisza István gróf Marosvásárhelyt.

A miniszterelnök szuronyok közt.

Hogy várják Tiszát Marosvásárhelyre.

— Saját tudósitónktól. —

Kolozsvár, dec. 10.

Ma este elindult Tisza István gróf külön vonatán a székely főváros felé. Olyan utazás ez, a milyen nem méltó egy magyar miniszterelnökhöz, olyan, melyre gondolva, szégyen pir futja el arcunkat, olyan, a [illegible] törvény a társadalom söpredék [illegible] rendelt: a miniszterelnök diadalmja — tolonc-ut lett.

Detektivek, rendőrök, csendőrök és katonák őrzik mindenfelé a pályaudvarokat, nehogy valahol a hazafias polgárság olyan módon találjon érzelmeinek, jogos felháborodásának, gyülöletének, megvetésének kifejezést adni, a mi ugyancsak nem volna inyére az alkotmánytipró kormányelnöknek.

A külön vonatot is rendőrök kisérik. Marosvásárhely valósággal ostromállapotban lesz. A vasuti pályaháztól be egészen a város középpontjáig, az egész közel két kilométernyi uton, melyen a miniszterelnök bevonul, katonák fognak sorfalat állani. A Transylvánia-fogadó nagytermébe pedig, ahol a gyülés lesz, nem eresztenek be mást, csak azt, akinek belépő jegye van. Budapestről száz polgári ruhába öltözött budapesti rendőr is. részint, hogy detektivszolgálatot végezzen, részint, hogy a modern kor szellemének megfelelően olyan darabont testőrség-félét képezzen, részint, hogy gyarapitsa azoknak az előre láthatólag nem nagyszámu polgároknak a gyülését, akik bizalmukat fejezik majd ki a miniszterelnöknek. A marosvásárhelyi katonai parancsnokságok a kapott rendeletek értelmében egész nap készenlétben tartják a helyőrséget. Kolozsvárról — mint biztos forrásból értesülünk — ma este negyven szuronyos csendőr utazik le Marosvásárhelyre.

Ime egy diadalut csendőrszuronyok villogó rendőrkardok, katonai fegyverek között. Nem épen olyan-e, mint a tolonc ut?

Tisza István gróf ugy látszik maga is tudatára ébredt annak a hallatlan merényletnek, melyet a magyar nemzet alkotmánya ellen elkövetett. Érzi, tudja, hogy a merénylet megtorlást követel, látja a nemzet izzó, forrongó hangulatát épen ezért katonák, rendőrök fegyveres közbelépését veszi igénybe akkor, — mikor a nép közé megy — »igazságot« hirdetni.

Dehát a nagy előkészületekre semmi szükség sem lesz.

A Marosvásárhelyről érkező hirek mind azt bizonyitják, hogy a székely főváros független érzelmü polgársága nem fogja provokálni a Manlicher golyók és szuronyok közbelépését és a kormányelnök gyülölt személye iránt érzett mély megvetésének azzal fog kifejezést adni, hogy teljesen távol tartja magát a Tisza »ünnepély«-től. A szomoru hirhedtséget, melyre az ország szine előtt, a Tisza odautazásával eljutottak, szégyenkezve, pirult arccal fogadják. Tudják, hogy a holnapi nap gyásznapja Marosvásárhely városának s hazafias fájdalmuknak kifejezést adandó, fekete zászlókat tüztek ki házaikra, fekete ruhában, gyászfátyollal jönnek ki — ha az elkerülhetetlen lesz — holnap az utcákra.

Ez a magatartás méltó is a székely főváros hazafias közönségéhez, ezzel a viselkedésükkel csak emelkedni fog a becsülés, melylyel az egész nemzet iránt viseltetik.

A holnapi napra különben nagy czéczóra készül az erdélyrészi mameluk had. Jó pénzért mindenféle küldöttségeket toborzottak össze, hogy legyen, a ki a «nagyur» előtt leboruljon és kifejezze az erdélyi részek «elismerő érzéseit» — az alkotmánytiprónak. A főszolgabirák itt is, ott is összeszedtek egy pár gyászmagyart s igy — bárha Marosvásárhely közönsége távol is tartja magát az «ünneplés»-től — lesz olyan ember, a ki végighallgatja majd jó pénzért a miniszterelnök komediázását, végig nézi bohóczkodását, bukfencvetéseit. Szóval a marosvásárhelyi cirkusznak lesz közönsége is, kiket részint hivatalos presszióval kényszeritettek rá, részint csengő aranynyal csalogatták el, hogy mint néma személyek (s csak az adott jelre éljenző, tapsoló tömeg) a hátteret szolgáltassa az undok komediához, a mely holnap délelőtt lejátszódni fog a «Transsylvania» helyiségében, a székely fővárosban....

Itt adjuk azokat a hireket, melyek a mai nap Tisza utjáról, a marosvásárhelyi készülődésekről és a bizalom szállitó küldöttségekről tudósitóinktól hozzánk érkeztek:

Marosvásárhely. dec. 10.

Komor feketeség a gyász külső hirdetője fogadja ma délelőtt Tisza Istvánt a székelyek fővárosában Marosvásárhelyt. Igy fejezik ki csöndesen az ellenzéki polgárok felháborodásukat a kormány vakmerőségéért. Ma megjelentek már a gyászjelentések melyek egyikének ez a szövege:

Alulirottak szivük fájdalmas érzésével tudatják, hogy mostoha gyermekük, a

Törvény és Igazság

folyó évi november hó 18-án hosszas és kinos vergődés után a miniszterelnök őexcellenciája jóakaratából erőszakos halállal kimult.

Leesett a fejük koronája, elvesztettük azokat, a kikre a választásoknál minduntalan hivatkoztunk, elvesztettük utolsó reménységünket is, hogy ezután is portyinthessünk a polgárok szemébe és a tőlük kicsikart mandátumot saját hasznunkra forditsuk. — Vigasztaljon bennünket az a tudat, hogy nagy halottunk városunk falai között fog nyugovóra tétetni, a hova is egy meleg kézszoritásra lerándulandanak azok, a kiknek a kezében van a hatalom, a husos fazék teteje s a mindent kivivó protekció.

Drága halottunk hült tetemei f. hó 11-én érkeznek meg az alsó vasuti állomáshoz d. e. 11 órakor, a mikor is rendőri fedezet mellett a Transsylvania szálló nagytermébe vitetnek, a hol miután a halotti maszkról óvást veend föl Kabdebó Ferenc kir. közjegyző ur, a bucsuztatót dr. Bodolla Ferenc és dr. Fenyvessy Soma tartandják. A hálaadó szentmisét gróf Tisza István pontifex maximus fogja szolgáltatni.

Csöndes részvét és hagymakoszoruk mellőzése kéretik és fölkéretnek Marosvásárhely város polgárai, hogy a temetésen minél kevesebben jelenjenek meg, részvétüknek távolmaradásukkal adván kifejezést.

Maros-Vásárhely, 1904. december 10-én.

Több szabadelvü választó.

A másik gyászjelentés igy hangzik:

Polgártársak!

Holnap vasárnap fél 11 órakor érkezik Tisza István városunkba, aki gyilkos kezet emelt alkotmányunkra.

Méltóbban nem fogadhatjuk, mintha a házakat fellobogózzuk gyászlobogóval, a kinek nincs fekete lobogója, az kössen a nemzeti lobogójára gyászfátyolt.

Több független polgár.

A marosvásárhelyi ellenzék vezérei mindent elkövetnek, hogy utcai zavargás ne legyen, a mi azonban nemcsak rajtuk, nemcsak a polgárságon áll, hanem azon is, ha vajjon a hatóságok nem fognak-e provoka-

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca

tiv módon viselkedni és «tulzott óvatosságból» nem idéznek-e fel zavargást. Hogy abcugolásban Tiszának nagyon bőven lesz része, az bizonyos.

Budapest, dec. 10.

Tisza István gróf ma este fél kilencz órakor külön vonattal Marosvásárhelyre indult. Kiséretében vannak: Nyiry Sándor honvédelmi miniszter, Sándor János államtitkár, több kormánypárti képviselő és polgári ruhás rendőr.

Budapest dec. 10.

Báró Podmaniczky Frigyes a szabadelvü párt elnöke táviratilag hivta fel az összes erdélyrészi kormánypárti képviselőket, hogy a holnapi Marosvásárhelyi «ünnepély»en feltétlenül jelenjenek meg.

A kolozsvári „küldöttség.“

Napok óta hiába vártuk, hogy a kormánypárt helyi szubvencionált szócsöve kikürtölje, hogy kik fogják a bizalom és elismerés babérjait lerakni Tisza gróf lábai elé a marosvásárhelyi „ünnepségek“ keretében. Dehát a hiradás sehogysem akart napvilágot látni. Már-már szerettünk volna elismerő véleménynyel lenni a kolozsvári szabadelvüpárt „hazafias“ érzelmei iránt. Most azomban kiderült, hogy korai lett volna az elismerés előlegezése, mert bizony a kolozsvári kormánypárt tagjai sem akarnak — ugy látszik — elmaradni az erdélyrészi mamelukok mögött, ők is szállitják a bizalmat. A kolozsvári szabadelvü párt 17 tagu küldöttségét Dorgó Albert és Dobál Antal pártelnökökök, a vármegyei szabadelvüpárt 23 tagu küldöttségét pedig báró Jósika Sámuel és Dózsa Endre alispán vezetik Marosvásárhelyre. A küldöttségek tagjai jobbára közigazgatási tisztviselők lesznek, kik Tisza grófnak, mint belügyminiszternek hivatali alantosai. Ugy látszik a hivatalfőnökökhöz intézett bizalmas „ukáz“ megtette a hatást....

Dés dec. 10.

Néhány szolnokdobokamegyei akarnok mindenképen érdemeket akar szerezni Tisza előtt. Erre a legalkalmasabb módnak az mutatkozott, hogy Marosvásárhelyre mennek s ott Tiszát bizalmukról biztositják. Az elhatározást tett követte. A szabadelvüpárt elnöke az erre vonatkozó felhivást ezernyi-ezer példányban szétküldötte a megyében s az ezernyi-ezer felhivás eredményeképen ma délután Désen a pályaudvaron a Kolozsvár felé induló vonatnál meg is jelent mintegy **25—30 ember**, nagyrészt tisztviselők, vállalkozók s más anyagilag érdekeltek, meg egy pár kir. tanácsos. Hogy ennek a megyének **240 ezer lakósából** nem tulságos sokan, az kétségtelen.

Sokan bizonyára csodálkozni fognak, hogy ennyien is voltak. Ezek kedvéért megjegyezzük, hogy a szolnokdobokamegyei főispán, Bethlen Pál, Tiszának sógora. Azt hisszük, ez mindent megmagyaráz.

Aztán meg sok gomblyuk is éhes. A gomblyuk pedig szemérmetlen.

Ha nem csalódunk (pedig nem csalódunk) ugyanezek az urak bizalmat szavaztak tavaly a „jog, törvény és igazság“-ot hirdető Széll Kálmánnak is, azelőtt meg Bánffynak.

Most bizalommal vannak a jog- és törvénytipró Tisza iránt is. Ezek az urak is elmondhatják: „Szeretném látni azt a miniszterelnököt, amelyik iránt én nem vagyok bizalommal.“

De ha nekik igy tetszik, ám legyen a gusztusok szerint.

Csak azt az egyet találjuk furcsának, hogy ezek az urak Marosvásárhelyt a szolnokdobokamegyei szabadelvüpárt küldöttségeként fognak szerepelni.

Bátorkodunk megkérdezni tőlük, hogy hát ki bizta meg őket ezzel, hol és mikor?

Mi nem hallottunk semmit róla, hogy pártjuk őket ez esetben megbizta volna; feljogositotta volna, hogy az ő nevében szerepeljenek. Vagy csak ők képezik a szolnokdobokamegyei szabadelvü pártot?

Ha ez utóbbi eset áll, mi annak csak örvendeni fogunk.

A küldöttség Kolozsvárt Tisza kiséretéhez csatlakozik s holnap délelőtt érkezik Marosvásárhelyre.

Torda, dec. 10.

A tordai szabadelvüpárt küldöttséget menesztett Marcsvásárhelyre, gazdája: Tisza István üdvözlésére. A küldöttséget Veress Ferenc marha-orvos, Beteg Miklós alispán és a vármegye főjegyzője, mint küldöttségi szónok, vezetik.

A magyar nyelv ellen.

A népiskolai törvényjavaslat és a kolozsvári románok.

Mikor a román esperes „politizál.“

— Saját tudósitónktól. —

Kolozsvár, dec. 10.

December első napjaiban nagy titokban, csendben esperességi zsinatot tartott a kolozsvári gör. kath. egyház Csendben, titokban, nehogy az „avatatlan“-ok tudomására jusson a dolog s nehogy a kir. ügyészség is neszét vegye annak, hogy az egyházi zsinatnak tulajdonképpen sokkal kevesebb köze volt az egyházhoz, mint a magyar államhoz s hogy ott nem annyira vallásos ügyek kerültek tárgyalás alá, mint inkább az volt a célja a zsinatnak, hogy a magyar állam a magyarság és magyar nyelv ellen tüntessen a gör. katholikus papság.

Eddig csak a görög keleti papság részéről tapasztaltunk hasonló kirohanásokat a magyar államiság ellen. Most — ugy látszik — a görög katholikus román papok megirigyelték testvéreik hazafiatlan magatartását s ők is akcióba léptek a magyar haza ellen.

Hogy miért kezdődött meg épen a kolozsvári görög katholikus románság részéről a hazafiatlan akció, azt nagyon sajnáljuk, de megtudjuk érteni, mert a zsinat elnöke nemrég ide került dr. Daián Illés kolozsvári görög katholikus esperes volt.

Dr. Daián Illés évek hosszu során át volt a „strohman“-ok gráciájából felelősség nélküli szerkesztője, a már megszünt nagyszebeni magyarfaló „Tribuná“-nak, aki magyarellenes babérjait főleg a memorandum per alkalmából aratta, a midőn lapjának heves és izgató cikkeivel már-már a forrpontra ingerelte a tulzó románok magyar gyülöletét és utálatát.

Az ilyen irányu érdemek elismeréséül jutott Danián dr. a kolozsvári esperességbe. Most ugy látszik azzal akarja megszolgálni a kolozsvári esperességet, hogy elhinteni igyekszik a kolozsvári gör. kath. egyházban is a magyar gyülölet magvát.

A közoktatásügyi kormány azonban valószinüleg gondoskodni fog róla, hogy kissé szükebbre szabja az esperes ur ilyen irányu müködésének terét s módját ejti, hogy az esperes ur és társainak az egyházi testületekben való politizálási kedvét kissé lelohaszsza.

A zsinatról, melynek lefolyását főleg a román lapok ismertetik, a következőkben számolunk be:

A zsinatot dr. Daián Illés esperes nyitotta meg, a ki hosszabb beszédben mutatott reá ama veszedelmekre, a melyeket a népiskolai törvényjavaslat a románokat illetőleg magában foglal, a mely javaslatnak — szerinte — az a célja, hogy iskoláikat elforditse természetes rendeltetésüktől és elvegye az egyháznak ama jogait, a melyeket eddig iskoláikkal szemben gyakorolt. A javaslat mindazonáltal az egyház nyakán hagyta a terheket, hogy az egyház tartsa fenn továbbra is az egyházzal szemben idegen és mi több ellenséges intézményeket is.

A zsinat — Daian szerint — 35000 görögkatholikus román hivőnek a nevében a következő határozatot hozta:

»Tekintve, hogy a népnevelési törvényjavaslat lábbal tiporja az összes jogi, isteni és pozitiv eszméket és megtámadja a görögkatholikus román egyház törvényes autonomiáját is, — az esperességi zsinat azonositja magát a román püspökök maguktartásával és *tiltakozik* a jog és az igazság nevében ama *merénylet* ellen, amelyet a Berzeviczy törvényjavaslata céloz. Köszönetét és hódolatát fejezi ki a román püspököknek és különösen dr. Mihályi Viktor balázsalvi érseknek, akit arra kér fel a zsinat, hogy *hozza tudomására az összes alkotmányos tényezőknek*, hogy az egyházuk és iskoláik jogaira féltékeny klerus és hivők, akik már is fel vannak izgatva a messzemenő elégedetlenség által — azt óhajtják, hegy a *tervezet merénylet elháritasséle, még pedig a népnevelési törvényjavaslat visszavonása által.* A zsinat megbizza Daian esperest, hogy körlevélben hozza tudomására a jelen határozatot az összes esperességi zsinatoknak, felkérvén azokat, a jelen határozat támogatására és elfogadására.«

A zsinat, — Hosszu János, királyi táblabiró amaz óhajtására, hogy a világi elem is részt óhajtana venni az egyház szervi életében, még pedig az egyházmegyei vegyes zsinatokban — elhatározta, »hogy felkéri Mihályi érseket arra nézve, hogy hivjon össze egyházmegyei vegyes zsinatot és egyetértve a többi püspökökkel, tegye meg az előkészületeket egy, az egész érseki provincia vegyes kongresszusának az összehivására.«

A zsinatra vonatkozólag megjegyezzük, hogy egyházi folyóügyeket tárgyaló zsinat nem jogositott politikai tüntetések és határozatok hozatalára és pedig már azért sem, mert a hazai görög-katholikus románoknak *semmiféle egyházi autonomiájuk sincs*, amelynek védszárnyai alatt folytathatnák a görögkeleti románok példájára, a magyar állam elleni aknamunkájukat. E zsinat dr. Daian esperes elveinek a tolmácsa volt, akiből ugy látszik, hogy ujból előtör az eddig szunnyadást szimuláló tulzó és agitáló politikai szellem, ami már onnan is kitünik, hogy nem elégedett meg a saját zsinatjának korszakalkotó (?) határozatával, — a mely zsinatról a saját lapjában, »Revasul«-ban azt irja, »hogy e zsinat fölülmulta a hozott határozatával a közönséges zsinatokat, midőn állást foglalt a népnevelési törvényjavaslat ellen, miáltal ez az első görög-katholikus román zsinat, amely e tekintetben kötelességét teljesitette«, — hanem ilyen természetü politikai határozatok hozatalára hivta fel a többi görög-katholikus esperességi zsinatokat is.

UJDONSÁGOK.

Karácsonyi Bazár.

— *Harmadik nap.* —

Kolozsvár, dec. 10.

Folyton fokozódó vidámságban folynak a bazár-esték a Vigadóban. — A közönség, melyet az előző napokon a rosz idő visszatartott, ma zsufolásig megtöltötte a Vigadó nagytermét s fesztelen, hangos jókedvben töltötte idejét majdnem 9 óráig. A hangos jókedv — ezt most már nem hallgathatjuk el — a hangverseny alatt sem szünetelt annyira, hogy a rendezőségnek ismételten csendre kellett intenie a publikum kevésbbé izléses, rajongó részét.

A hangverseny müsora ma ujból kedves meglepetésekkel szolgált.

Elsőnek Szabó Gyurka, egy temperamentumos tizennégyéves fiucska ült a zongorához s professionatusnak is dicsőségére váló precizitással játszott el két zenemüvet.

Utána Gebédy Lajos monologot adott elő. A darab megválasztásában nem volt szerencsés kezü, mert ugyanezt a monologot két nappal előbb Mészáros szavalta el a bazárban. Ekként hát nem is mondunk birálatot, csak konstatáljuk, hogy a közönség élénk tapsokkal honorálta a vállalkozást.

Kiss Margit Wagner—Liszt: „Fonódalát“ játszotta zongorán s e nehéz konstrukcióju zenemü minden részletét kifogástalan technikával s biztos zenei tudással oldotta meg. Őszinte tapsokban volt is bőven része.

Károlyi Leona, a kolozsvári Nemzeti szinház tagja, Kornis Bélának, az ismert tehetséges ifju zeneszerzőnek egy bájos dalát énekelte el a szerző diskrét zongorakisérete mellett. Ugy a zenemü, mint a müvészi előadás szünni nem akaró tapsokat váltott ki, melyekre a müvésznő egy igen sikerült ráadással kedveskedett.

A müsor befejező száma Borosnyai Oszkár zongorajátéka volt.

*

A holnapi hangverseny müsorán Kassay Károlyné, Horváth Paula, Kassay Károly, Kedves Károly, Kendeffy Ödön, Mészáros Alajos és Fancsali Sándor szerepelnek.

A hangverseny után tánc következik.

———

Bogyó István.

Kolozsvár, dec. 11.

Kolozsvár egyik közbecsülésben és közszeretetben álló érdemes polgára hunyta le tegnap délután szemét örök álomra.

Bogyó István a New York szálloda társbérlője halt meg hosszas szenvedés után s halála nemcsak városunk egyik legkiterjedtebb és legelőkelőbb uri családját borította mély gyászba, hanem ő zinte részvétet keltett városszerte mindenütt, a hova a megdöbbentő hir eljutott.

És ez a részvét nem méltatlanul illet, mert Bogyó István a munka embere volt, azé a munkáé, amely minden polgári erénynek igazi alapja. A saját erejével, kitartó munkásságával teremtett magának tisztes poziciót s tette magát érdemessé ugy kartársai, mint Kolozsvár közönségének közbecsülésére és tiszteletére s ezért kelt halála is szélesebb rétegben oly őszinte részvétet.

Bogyó már régóta betegeskedett — vizkór és szivbaj gyötörte, mely a mult hó folyamán teljesen erőt vett az öreg uron, mig végre tegnap a halál váltotta meg kinos szenvedéseitől. A család, melyet sürün keresnek fel a részvétlátogatók, az alábbi gyászjelentésben tudatja az őt ért sulyos veszteséget:

Alólirottak a szív legmélyebb fájdalmával tudatják, hogy a legjobb férj, atya, nagyatya, testvér és rokon: tardoskeddi Bogyó István városi törvényhatósági tag, vendéglős és háztulajdonos tevékeny életének 67-ik, boldog házasságának 42-ik évében, hosszas szenvedés után f. hó 10-én d. u. 3 órakor jobb létre szenderült. Mulandó részei f. hó 12-én d. u. 3 órakor fognak a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint a Ferencz József-ut 48 számu házától a helybeli ev. luth. sirkertbe örök nyugalomra kisértetni; halhatatlan lelkéért f. hó 13-án d. e. 10 órakor fog a Mátyás királyteri anya templomában az engesztelő szentmise-áldozat az Egek Urának bemutattatni. Nyugodjék békével! Emléke örökké élni fog! Kolozsvár, 1904. december 11. Özv. Bogyó Istvánné szül. Soós Krisztina, mint bánatos neje. Özv. Schwarcz Alajosné szül. Bogyó Teréz, mint nővére. Bogyó Katicza férj. dr. Szöllősy Attiláné és Bogyó Margit férj. Mayer Árpádné, mint leányai. Dr. Szöllősy Attila, m. kir. honvéd ezredorvos és Mayer Árpád, cs. és kir. százados, mint vejei. Szöllősy Margit, Szöllősy Etelka, Mayer Arthur és Mayer István, mint unokái.

———

Zendülés egy erdélyi községben.

Papi beiktatás akadályokkal.

— *Saját tudósitónktól.* —

Kolozsvár, dec. 10.

A maga nemében ritka s könnyen végzetes következményekkel járható eset történt a szolnokdobokamegyei Magyarköblösön. Ugyanis — mint Désről irják — az ottani gör. kath. hivek már régebbi idő óta nem voltak megelégedve Bokos Tivadar lelkészükkel. Ellene panaszt is adtak be a szamosujvári püspökséghez, melynek alapján a lelkészt át is helyezték. Bokos lelkész azonban nem érzett hajlandóságot arra, hogy Magyarköblösről eltávozzék, mert az áthelyezést megfelelőbbnek minek alapján az áthelyezési rendelet visszavonatott és előbbi papi állásába visszahelyeztetni rendeltetett el.

Az ujbóli beiktatásának november 15-én kellett volna megtörténni. De ekkor nem történhetett meg, mert az ezt foganatositani kirendelt Koroján Szabin esperes akadályokra talált.

A hivek egyrésze a beiktatást, illetve visszahelyezést minden áron meghiusitani igyekezett, a mi nem is volt nehéz, mert a templomkulcsok az ellenpárt birtokában voltak. Igy tehát el kellett azt halasztani.

A püspökség másodszor is kiküldötte az esperest, mely időre a szamosujvári szolgabiróság 2 csendőrből álló segédletet adott.

Itt kezdődött a dolog bonyolódni, mert a mikor az esperes a csendőrökkel a községben megjelent és a templom ajtaján lévő régi zárat lefeszitteni igyekezett azon célból, hogy majd uj zárat tesznek reá, mintegy 200 emberből álló tömeg az eljárás ellen tiltakozott.

A lelkészt és környezetét szidta, majd agyontüléssel fenyegette. Szerencse, hogy a csendőrök ott voltak és a tömeget erélyes fellépéssel feltartóztatták.

A csendőrök látva a nép izgatott hangulatát, azonnal segélyért küldöttek s ennek beérkeztéig a visszahelyezési eljárást felfüggesztették. A segély nem késett, mert az éppen Páncélcsehen szemlét tartó Kemény Ödön csendőr hadnagy, dési szakaszparancsnok még azon éjjel 12 csendőrrel megérkezett és a felázadt lakosságot sikerült lecsendesiteni és másnap a félbemaradt beiktatást folytathatták, illetve befejezhették.

A visszahelyezési ceremónia befejezése után, melyet a templomon kivül levők ellentábora hangos kiabálásokkal igyekezett megzavarni, hála isteni tisztelet tartatott a csendőrök segédkezése mellett.

Még egy inciens történt ez alkalomból, ugyanis Marosán János kendilonai lelkész azon időben arra utazott keresztül. Este lévén, a felhevült hivek, Bokos lelkésznek nézték és neki iramodtak: „Üssük agyon!“ „Adjunk neki!“ szavakkal üldözőbe vették. Marosánnak csak nagy nehezen sikerült a dühöngő tömeg elől elmenekülnie.

———

E. K. E.

választmányi ülése.

— *Saját tudósitónktól.* —

Kolozsvár, dec. 11.

Tegnap délután 5 órakor tartotta meg az Erdélyi Kárpát Egyesület érdekes tárgysorozattal rendes havi választmányi ülését a muzeumi irodában.

Jelen voltak: Heppes Miklós kir. táblai tanácselnök, Pap Mihály ezredes, Herrmann Antal dr., Orbók Mór igazgatók, Kovács Dezső, Kovács János, Hohó Károly tanárok, Papp Kristóf, Schönberg Miksa kereskedők, Melitskó Frigyes máv. felügyelő, Nemes Győző máv. hivatalnok, Müller Béla, főkönyvvezető, Hollitzer Nándor, Kelemen Lajos EKE jegyzők, Török Imre dr. orvos, Merza Gyula főpénztáros és Kovács Géza főtitkár. Az ülésen Heppes Miklós elnökölt, előadott Kovács Géza főtitkár, jegyzett Hollitzer Nándor.

Az elnök üdvözölvén az igen szép számban megjelent tagokat, megnyitja az ülést és jelenti, hogy az elnökség Prielle Kornélia szinművésznő, E. K. E. alapitó tagot szini pályájának 60 éves évfordulójakor tartott jubileuma alkalmából, továbbá Jung Cseke Lajos apátplébános rendes tagot a vaskorona renddel való kitüntetése alkalmából táviratilag üdvözölte. A választmány az elnökség intézkedését jóváhagyólag vették tudomásul.

Ezután a főtitkár tett jelentést a központi iroda egy havi müködéséről. Szorgos munkát végeztek a hátralékos tagdijak behajtása körül. Előkészitették az „Erdély“ folyóiratra vonatkozó előfizetési felhivásokat és megkezdették a folyóirat boritékán közzéteendő hirdetések gyüjtését. A folyóiratnak a mult hónapban megjelent számát a sajtó rokonszenvesen fogadta és ismertette. A házi ipari szakosztály egy szükebb körü értekez etén megállapitotta az osztály munkaprogrammját és előkészitette egy Kolozsvárott felállitandó házi ipari bazárnak a tervezetát.

Ezek után jelentést tett a főtitkár arról, hogy a létesitendő képes levelező-lap kiállitás kérdő iveit szétküldötték a szolgabirói hivatalokhoz. Az előjelekből itélve a kiállitás sikere biztositva van. A választmány a jelentést jóváhagyólag vette tudomásul.

Ezután a főpénztáros tett jelentést a november havi pénztár forgalmáról, mely szerint 2232 K. 88 fill. tiszta bevétel volt és a kiadások után december hóra 1511 K 36 fill. maradványt hoztak át. Jóváhagyólag tudomásul szolgál.

A Vargyaspatak völgyében felállitandó székely tüdő-szanatoriumról Rosenbaum Pál orvos által irt röpiratot véleményes jelentéstétel végett kiadták a balneológiai szakosztálynak.

Ezután élénk eszme-csere fejlődött ki a hódmezővásárhelyiek ama nagyszabásu és közgazdasági szempontból kiválóan fontos terve felett, hogy a kolozsmegyei Béles vidékén nyaraló telepet akarnak létesiteni és a létesitéshez az Erdélyi Kárpát-Egyesületnek támogatását kérték. Az egyesület választmánya a legnagyobb örömmel fogadta a szép eszmét és utasitotta az elnökséget, hogy a földbirtok tulajdonossal haladéktalanul lépjen érintkezésbe.

Egyben kimondotta a választmány, hogy hasonló nyaraló épitéseknél kiváló sulyt fog fektetni arra, hogy az érdeklődők figyelme a székelyföld felé irányuljon. Különösen figyelembe venni határozta Csik vármegyét. A feloszlatás alatt álló kereskedelmi muzeumi állandó kiállitás tárgyainak eladását kimondották.

Ezután jelentést tett a főtitkár az E. K. E. muzeum ügyeiről, a muzeumi tárgyak gyarapodásáról. Szongott Józéfa egy koppantót ajándékozott a muzeumnak, az iroda pedig egy rózsás-pálcát és juhász-botot szerzett be, továbbá Hermann Antal dr igazgató 23 darab tárgyat, különböző vadász-szerszámot és készséget, továbbá 8 drbból álló iró-kanál gyüjteményt ajándékozott az egyesületnek. A választmány az ajándékozóknak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Ezután jelentést tett a főtikár a választmánynak azokról a támadásokról, a melyek az „Ellenzék“ napi lapban jelentek meg abból az alkalomból, hogy Szamos-Ujváron egy örmény-muzeum felállitásának és egy örmény muzeum egyesület alakitásának eszméje merült fel. A választmány az ildomatlan durva támadás felett napirendre tért s arra válaszolni már a hirlapcikk hangja és modora miatt is szükségtelennek tartja és jóváhagyólag vette tudomásul azt, hogy az elnökség megbizásából az egyesület két tisztviselője az örménymuzeum egyesület alakuló értekezletén részt vett.

Hermann Antal dr. inditványára Török Imre dr. és többek hozzászólása után kimondották, hogy az egyesület a tél folyamán különböző felolvasásokat fog rendezni. A felolvasások rendezésére egy háromtagu bizottságnak kiküldése után az ülés véget ér.

———

— **(Uj előfizetőknek,)** kik **az „Ujság“ jövő év első negyedére (január—márciusra) már most előfizetnek, egész december hóban ingyen küldjük meg az „Ujság“-ot.**

— **(Megdobálták a kolozsvári vonatot.)** A kolozsvár—marosvásárhelyi vonal mentén rendkivül izgatott hangulatban várja a nép Tisza átutazását. **Az éjjel Marosvásárhely felől Kolozsvárra érkező gyorsvonatot a nyárádtői állomáson kövekkel megdobálták.** A kolozsvári csendőrkerületből egy fél század csendőr a kolozsvári állomás és környékén van elhelyezve a vasut vonal mentén, egy másik csendőr félszázadot pedig az éjjeli személyvonat szállitotta ki a közbeeső állomásokra és Marosvásárhelyre.

— **(Barabás Béla Kolozsvárt.)** Barabás Béla országgyülési képviselő, a függetlenségi és 48-as Kossuth-párt illusztris tagja, tegnap este Marosvásárhelyről Kolozsvárra érkezett. Barabás Béla tanuként volt megidézve a kolozsvári kir. törvényszéknek Szász Ödön ellen, a marosvásárhelyi törvényszék esküdtbirósága előtt most folyó sajtóperének tárgyalására. Barabás Béla ma reggel Kolozsvárról Nagyenyedre utazott, hogy mint az egyesült ellenzéki pártok vezetőségének kiküldöttje, jelen legyen a Nagyenyed hazafias érzelmü polgárainak ma délután megtartandó tiltakozó népgyülésén.

— **(Kossuth Lajos asztaltársaságból.)** A kolozsvári Kossuth Lajos asztaltársaság választmány f. hó 8-án választmányi ülést tartott, melyen a december 19-iki estély müsorát megállapitotta. Az estély egyik pontja egy felolvasás lesz. Barabás Endre tanitó-képezdei tanár „A magyar ipar védelmének ismertetéséről“ cimmel fog értekezni. Ezután az időbben megüresedett tagsági helyeket töltötték be. Megválasztották Braun Mihály hangszerészt, Molnár Károly kárpitost és Somlyai Mihály kereskedőt.

— **(Az Egyetemi Kör rendkivüli gyülése.)** Az Egyetemi Kör december hó 14-én, szerdán d. u. fél 6 órakor a kör olvasótermében tart rendkivüli gyülést, melynek tárgyai a következők: A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesitése. Megüresedett tisztviselői állások betöltése. Válasz a Bocskay ünnep tárgyában tett interpellációra. Inditványok, inter-

Nagy Karácsonyi Vásár!
Régeni György utódai Kerekes testvérek
üveg és porczellán áruházában.
Felhivjuk a nagyérdemü közönség becses figyelmét
vasárnap délutáni és esti
belső kirakatunkra.
Szabott árak!! Szolid kiszolgálás!!
A nagyérdemü közönség becses pártfogását kérjük
tisztelettel:
Régeni György utóda.

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca

pellációk. A közgyülés előkészitésére holnap, hétfőn este 8 órakor választmányi ülés lesz a Kör helyiségében.

— **(Kossuth szobor bizottsági gyülés.)** A kolozsvári Kossuth szobor bizottság — mint emlitettük is — holnap hétfőn délután 5 órakor — az Emke gyülése után — fontos tágysorozattal a városház közgyülési termében rendes havi gyülését megtartja. A bizottság tagjai külön meghivót nem kapnak.

— **(Szász Ödön sajtópere.)** Hiradással voltunk tegnap arról, hogy a marosvásárhelyi kir. törvényszék, mint esküdtbiróság, tegnapelőtt kezdette meg annak a sajtópernek a tárgyalását, a melyet báró Szentkereszthy Zsigmond, a kolozsvári kir. törvényszék elnöke inditott Szász Ödön hirlapiró ellen. A mai napon már a védelem tanui is kihallgattattak és több olyan momentumról tettek vallomást, amely szerint báró Szentkereszthy Zsigmond tulszigoruan járt volna el az ujságirókkal szemben és olyanról, a melyből azt a következtetést vonták le, hogy az elnök befolyásolja az esküdteket. Ezzel szemben az esküdti funkciót teljesitett tanuk egybehangzóan azt vallják, hogy ezekről a tényekről nincs tudomásuk. Tegnap d. e. befejeztetett a bizonyitási eljárás, mire az elnök d. u. 3 órára függesztette fel az ülést. Délután felolvassák a vonatkozó iratokat és azután a perbeszédek következnek. Itéletre valószinüleg csak az éjszaka kerül a sor.

— **(Tüz a Kövespad utcában.)** Tegnap este egynegyed 7 órakor a Kövespad-utca 6. szám alatt Biró György házánál szobatüz volt. A tüz valószinüleg vigyázatlanság következében keletkezett. A szobaberendezés teljesen elégett. A kár mintegy 600 korona. A kivonult tüzoltók lokalizálták a tüzet.

— **(Változás a rendőrségen.)** A főkapitány rendelete folytán változás történt a rendőrségen. A bünügyi osztály vezetését f. hó 15-től dr. Hadady Endre főkapitány veszi át. Dr. Kossa Elemért pedig ki eddig a bünügyi osztály vezetője volt, ebbeli minősége alól felfogják menteni és a bejelentési, nyilvántartási, épitészeti, cseléd és prostitucionális ügyek ellátásával bizatott meg. Rimóczy József dr. alkapitányt pedig a bünügyi osztályhoz való szolgálat tételre osztotta be és a közbiztonság elleni kihágásos ügyek és a tolonc ügy ellátásával itta meg rendeletében a főkapitány.

— **(Hirek az Emkéből.)** Az Emke igazgató-választmánya holnap, hétfőn délután 3 órakor a városházán, havi rendes ülést tart. Ez ülésre az alapitó és választott választmányi tagokat tisztelettel meghivja gr. Béldi Ákos elnök és Sándor József t. alelnök-főtitkár. A választmányi ülés előkészitésére a direktorium folyó hó 8-án csütörtökön délelőtt 11 órakor tartotta rendes ülését a főtitkári hivatalban. Jelen voltak: Béldi Ákos gróf elnök, Csernátoni Gyula dr., kir. tanácsos, tanfelügyelő, jegyző; Fekete Gábor kir. itélőtáblai elnök direktori tag; Kovács Dezső ref. főgimn. tanár, jegyző; Nagy Károly theol. tanár, jegyző; Merza Lajos kir. tanácsos, főpénztáros; Sándor József orsz. képviselő, t. alelnök-főtitkár. — A hétfői választmányi ülés főbb tárgyai lesznek, segély ügyek, Emke népiskolák és kisdedóvodák költségvetése, ösztöndijak, népkönyvtári és daloskori ügyek, több jogi és pénzügyi kérdés.

— **(Szent Antal felolvasó est.)** A legközelebbi Szt. Antal felolvasó est, mely ezuttal az Immaculata ünnepségek egy részét képezi, december 14-ikén szerdán este 6 órakor lesz a róm. kath. főgimnázium disztermében. Felolvasni fog dr. Erdélyi Károly a kegyesrendi főgimnázium igazgatója: „A Madonna" cimen. Az est részletes müsorát később fogjuk közölni.

— **(Jubiláris ünnepségek.)** A december 8-dikán Mária szeplőtlen fogantatásának ötven éves jubileuma alkalmából — mint nekünk onnan irják — Szamosujvárt is igen fényes ünnepségeket tartottak. Az örm. kath. főtemplomban három napon át litánia és szent beszéd volt, melyeket Kapatén Márton tartott, lelkes szavakkal buzditva a hiveket Mária tiszteletére. Az ünnep napján egy veres selyem damasztból készült, Szt. József és Szt. Antal képeivel diszitett zászlót szenteltek fel, melyet Boskó Kronics utazó és Deák Sándor ajándékoztak. — A zászlóanyai tisztet özv. Papp Tódorné teljesitette. Koszorus lányok voltak: Ajáu Mariska, Ajáu Berta, Dömötör Erzsi, Bárány Mariska, Hásib Veronka, Papp Anna, Papp Katalin, Papp Vetti, Papp Tilda, Nagy Ibolyka, Temesváry Annuska, Unlyárik Emilia. Mint vőfélyek szerepeltek: Ajáu Gerő, Ajáu Jenő, Chenk Miklós, Czecz Ernő, Esztegár István, Köpeczi József, Koncz Ferencz, Bocsánczi Tódor, Papp Kristóf, Móricz Gergely, Papp Gusztáv és Turányecz Lajos. A sz. Ferenc rendiek templomában is, mely ez alkalomra igen diszesen volt felékesitve, szintén nagy ünnepélyt rendeztek. Az ünnepet megelőző három nap a szentbeszédeket P. Dávid Lajos dési szt. Ferenc rendi áldozár mondotta. Az ünnepély napján délelőtt ünnepélyes szt. mise volt, mely után a pápai áldást osztották ki. Délután az ájtatoskodók már korán megtöltötték a templomot s midőn felhangzott a „Hozzád fohászkodunk" — Esztegár Gergely főgimn. hittanár lépett a szószékre és szivhez szóló remek beszédben méltatta az ünnep jelentőségét, feltüntetve Máriát az ő megalázott és felmagasztalt állapotában. Azután — miként megelőző napokon is — a litániát Esztegár Gergely végezte el. Litánia végeztével körmenet volt az Oltári szentséggel. Lélekemelő látvány volt, midőn az oltári szentséggel haladt a körmenet. A szentség mellett a főgimnázium husz tanulója haladt, kezökben égő gyertyákkal. A körmenet az Immaculata oltára előtt állott meg, hol a «Nyujtsd ki menyből» eléneklése után a felajánló imát mondották el. Midőn a körmenet a főoltárhoz visszatért, megkezdődött a Te Deum, mely után a hivek áldást véve, még egyszer felküldve sóhajaikat a Szeplőtlen Szüzhöz, lélekben megtisztulva, hagyták el Isten házát.

— **(Felolvasó est.)** A Kolozsvári Izr. Felolvasó-Egylet tegnap délután tartotta a városháza közgyülésterményében az évad első felolvasó ülését. A szép számu előkelő közönség szinültig megtöltötte a felolvasó termet. A gyülést dr. Eisler Mátyás főrabbi egyesületi elnök nyitotta meg. Nehány meleg szóban visszapillantott az egyesület öt évi müködésére és megemlékezett az egyesület utolsó gyülése óta elhunyt Jókai Mórról és Herzel Tivadarról, kiknek müködése közelről érdekelte mindig a magyar zsidóságot. Utána Hegedüs Szerafin a kolozsvári Nemzeti Szinház tagja szavalta el Teleki Sándor „Az ünnepi kalács" és az „Égi posta" cimü két hangulatos költeményét. A müvésznő szavalatát zajos éljenzéssel és tapssal jutalmazta a hallgatóság. Majd Eisler Mátyás főrabbi tartott előadást a hires orvos és rabbi Maimonides életéről és müködéséről. — Maimonides müködése nem csak a zsidó hitirodalomra volt nagy hatással — mondó Eisler dr. — de kortörténeti jelentőséggel bir a XVI-ik század müvelődéstörténetében is. — Végül Rácz Rezső e. jegyző mutatta be Szilasi Vilmosnak, az unit. főgymn. VII. oszt. növendékének „Az eszme" és „Babylon vizeinél" cimü két költeményét. A bemutatott két költemény ugy tárgyánál, valamint poetikus kidolgozásánál fogva rászolgált a közönség tetszésére.

— **(Thea estély.)** Már jeleztük, hogy a kolozsvári izr. nőegylet folyó hó 17-én a New-York szálló emeleti kistermében az előbbihez hasonló zsánerü thea estélyt rendez. E mostani estélyre meglepetést is tartogat a rendezőség. Ugyanis a táncszünetek közben egy nehány zeneszámmal, énekkel és szavalattal fogják szórakoztatni a közönséget. Külön meghivót az estélyre nem bocsátanak ki, hanem ez uton hivja fel az érdeklődők figyelmét az elnökség a mindenkép sikerültnek igérkező mulatságra. A hölgyek kéretnek, tekintse az estély hazafias jellegét, hogy csak egyszerü estélyi öltözékben jelenjenek meg Belépti dij 2 korona.

— **(Iskolai ünnep Szamosujvárt.)** A szamosujvári m. kir. áll. főgimn. róm. kath. tanuló ifjusága — mint levelezőnk irja — december 8-án jól sikerült Máriaünnepélyt rendezett. A főgymn. tornaterme megtelt szép közönséggel, kik között ott volt Vertán Endre országgyülési képviselő is. Az ünnepélyt az ifjuság egy Máriaéneke nyitotta meg, melyet Angyalossy István VII. o. t. szavalata követett, ki Inczédi László »Szentkép az erdőben« c. költeményét adta elő igen hatásosan, mély érzéssel. Jolbej Miklós VII. o. t. olvasta fel igen ügyesen megirt értekezését: »Miként lehet a tanuló ifju Mária hü tisztelője?« Ezt ismét az ifjuság által előadott Máriaének követte. Bán Aladárnak »Sz. Mária szeplőtlen fogantatása» c. alkalmi költeményét nagy képességre való érzéssel Lázár László VI. o. t. szavalta el. A szépen sikerült szavalatot a közönség zajos tapssal jutalmazta meg. Majd Esztegár Gergely hittanár lépett elő és remek beszédben állitotta elénk Máriát a magyar nemzet történetében. Szép fejtegetéssel és történelmi eseményekre való hivatkozással győzte meg a hallgatóságot és buzdította az ifjuságot Mária tiszteletére. Kiss Kálmán VII. o. t. Endrődi Sándornak »A czelli bucsu« cimü költeménye elszavalásával ért el igen nagy hatást. Majd egy zene kvártett következett, melyet Berán János karnagy vezetése mellett Csipkés Benedek VIII. o. t. Temesváry István VI. o. t. Váradi Imre V. o. t. és Temesváry János IV. o. t. adtak elő. Az »Ave Mária« lágy dallama szépen kiérzett a teljesen preciz játékból, melyet sok tapssal jutalmazott a közönség. Csipkés Benedek VIII. o. t. Rudnyászky Gyulának »Mária galambjai« czimü kedves kis költeményét szavalta el igen ügyesen. Az ünnepélyt az ifjuság által elénekelt «Boldogasszony Anyánk régi magyar dal fejezte be, melynek hangjai visszavarázsolták a régmult időket, midőn a magyar nemzet, nagy inségben az ég Királynőjéhez folyamodott, kérve, hogy ne feledkezzék el a szegény magyarokról. A legkellemesebb érzések töltötték el mindnyájunk szivét és azon meggyőződéssel távoztunk el e lélekemelő ünnepélyről, hogy az ifjuság vallás-erkölcsi nevelése egy buzgó és fáradhatatlan hittanárra van bizva.

— **(Egy kis bolthelyiség)** *Deák Ferenc-utca 12. sz. alatt azonnal kiadó. Tudakozódni lehet az „Ujság" kiadóhivatalában.*

— **(A korcsmai hitel és a váltó.)** Az olyan váltó, melyet korcsmai hitelből származó tartozásról állitottak ki, nem érvényesithető. Ezt az itéletet hagyta helyben a m. kir. Curia harmadfokban. Az eset a következő volt: Az alperes ugy csinálta az adósságot, hogy a felperes korcsmájában mulatott. Az elfogyasztott italok fejében felperes részére üres váltót irt alá, azzal, hogy felperes azt anynyi összegről állitsa ki, amennyivel elmulatni fog. Erre a váltóra aztán még több izben mulatott a jókedvü alperes. Minthogy pedig a korcsmában elfogyasztott szeszes italok árának biróilag megállapitható összege 16 koronát a törvény értelmében meg nem haladhat s ezen törvényes intézkedés kijátszása céljából kapott váltókorcsettel nem érvényesithető s ily váltónak vétele kihágást képez, azért felperest elutasitották keresetével és a költségekben is elmarasztalták.

— **(Kiadó.) Egy bolthelyiség,** egy szoba és konyhával, mely **étteremnek** is igen alkalmas, *Deák Ferenc-utca 12. sz. alatt kiadó.* Tudakozódni lehet ugyanott, vagy az *Ujság kiadóhivatalában.*

x **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserüviz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emlitésre méltó kellemes izénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserüvizet.

NEMZETI SZINHÁZ.

Kolozsvár, vasárnap december 11-én: Délután 3 órakor leszállitott helyárakkal:

A sziklához láncolt királykisasszony

Eredeti vig tündérrege 5 felvonásban.

Este 7 órakor rendes helyárakkal:

Vén leányok

Vigjáték 4 felvonásban.

Kezdete 7-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, hétfőn december hó 12-én:

Vén leányok.

SZINHÁZ.

Heti müsor:

Vasárnap d. u. A sziklához láncolt királykisasszony.
Vasárnap este: Vén leányok (b. 66. sz.).
Hétfő: Vén leányok. (b. 67. sz.)
Kedd: Daniseffek. (b. 68. sz.)
Szerda: R. Sipos Etel föllépésével: Kis alamuszi. (b. 69. sz.)
Csütörtök: R, Sipos Etel föllépésével: Aranyvirág. (b. 70. sz.)
Péntek: R. Sipos Etel föllépésével: Bob herceg. (b. 71. sz.)
Szombat: Csiky Gergely emlékezetére: Mukányi. (b. 72. sz.)
Vasárnap d. u.: A bolond.
Vasárnap este: A cigány. (b. 73. sz.

* **Vén leányok.** Barrié szellemes vigjátéka a „Vén leányok", másodszor került szinre tegnap este. A közönség teljesen megtöltötte a szinházat és nem fukarkodott tapssal honorálni a szereplők sikeres igyekezetét.

Táviratok

A parlamenti rendőrség.

Budapest, dec. 10.

A »Magyarország« értesülése szerint a Perczel-darabontok, a képviselőház zsandárjai már kedden megkezdik müködésüket.

Az első ülésen az elnöki emelvény s az előadói szek feljáróit meg a terem-bejáratokat fogják megszállva tartani, a második ülésen, a választások alatt pedig a szavazószekrényt veszik körül.

A kereskedelmi szerződést Németországgal megkötötték.

Budapest, dec. 10.

A német kereskedelmi szerződés mai napon hir szerint megkötetett. Tisza István, Goluchovszky közös külügyminiszter közbenjárására »fontos állami érdekből« feladta az agrár követeléseket.

A Reichsráthot feloszlatják.

Bécs, dec. 10.

A kormány nem fogja levonni a konzekvenciákat a tegnapi leszavaztatásból. Nem fog lemondani, hanem, ha a tárgyalások továbbmenetét a képviselők megal adályoznák, az e hó 12-re összehivandó ülésen — **feloszlatja a Reichsráthot.**

A dán király nagy beteg.

Budapest, dec. 10.

Krisztiániából jelentik: **Keresztély dán király nagy beteg. Az utóbbi időben gyakran elájul't. Minden pillanatban katasztrófától lehet tartani.**

Anarchista merénylet az olasz király ellen.

Budapest, dec. 10.

Rómából jelentik, hogy Viktor Emanuel olasz király ellen **anarchista merényletet készültek elkövetni.**

Az igazságügyminiszter ugyanis levelet kapott az amerikai Pettersonból, melyben figyelmeztették, hogy **két anarchista Róma felé vette utját oly célból, hogy Viktor Emánuel királyt meggyilkolják.**

Bárha a levélből következtetve nem látszott nagyon alaposnak a hir, mégis a **szükséges óvintézkedéseket megtették.**

Rómában különösen azért keltett nagy feltünést és izgalmat a hir, minthogy eszébe jutott az embereknek, hogy annak idején, midőn **Bresci Umberto királyt meggyilkolt, — ő is Pettersonból jött s akkor is hasonló levélben intették az olasz kormányt az óvintézkedések megtételére.**

A japán—orosz háboru.

— Legujabb hirek. —

Budapest, dec. 10.

Tokióból jelentik: A japánok módfelett sajnálják Port-Arthurnál elvesztett embereiket. Az ostromot azért lankadatlanul tovább folytatják, mert azt remélik, hogy sikerül a várvédő orosz katonaságot kiéheztetni s ezzel az erőd feladására kényszeriteni.

Tokiói hirek szerint a port-arturi kikötőben levő hajók nagy része annyira megsérült, hogy a tengerész tisztikar csaknem minden hajót odahagyott és a szárazföldre menekült a süllyedő hajókról.

Londonból jelentik: A várvédő orosz katona ág elesége annyira elfogyott, hogy **már csak alig egy hónapig fog tartani az élelmiszerekből.**

Hust a legénység soha nem kap. A tisztek is csak kétszer hetenként lóhust kapnak.

A várvédő legénység sorában rendkivül sok tifusz megbetegedés történt.

Az éhség miatt is sokan pusztultak el.

Londonból jelentik:

Az orosz hadvezetőség már teljesen feladott a reménynyel, hogy Port-Arthur továbbra is megvédhető legyen.

Hir szerint a cár a balti flotta parancsnokához **rendeletet intézett, hogy megkezdett utjáról térjen vissza.**

Ujabb londoni jelentés szerint a **balti flotta parancsnoka már kézhez is vette a visszatérésre vonatkozó parancsot.**

Meggyilkolt nagybirtokos.

Déva, dec. 10.

Egy előkelő ramasai nagybirtokost tegnap délelőtt a dévai erdőben halva találták.

Az ismeretlen gyilkosok kézrekeritése céljából a csendőrség széleskörü [illegible]eket tett.

Felelős szerkesztő:
HERCZEG JENŐ.
Laptulajdonos:
GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR.

Nyilatkozat.

Kötelességünknek tartjuk a „Kolozsvári Hirlap" 1904. december 10-én megjelent „Báthori szeminárium titkaiból" cimü és a szeminariumot érintő cikkével szemben egyhangulag csak annyit kijelenteni, hogy az ott tárgyalt „orvosi vizitet" maga az ifjuság kivánta kivülről jövő leggyanusitások megcáfolására. Miből kitünvén az egész cikk alaptalansága, érdemesnek sem tartjuk azzal és vele kapcsolatba hozott egyéb kohol nányaival bővebben foglalkozni.

Kolozsvárt, 1904. dec. 10.

A szeminarium ifjusága.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesiteni, hogy fényképészeti mütermemet

Wesselényi Miklós-utcza 3. sz. alatt

ujolag a legujabb gépekkel felszereltem és kibővitettem. A most divatos Photsemail függők, zsuzsuk, mellük és brossok, arany-, ezüst- és réz-, vagy Duplé-foglalatba, Párisból hozatott szakember által mütermemben készülnek, mely

karácsonyi ajándéknak

nagyon alkalmas.

A fényképészeti osztályban készülnek portré vagy csoport-felvételek, házon kivül is. — Nagyitásokban és gyerek-felvételekben egyedüli speciálista vagyok. Kérve a közönség pártfogását. Tisztelettel

Csizhegyi Sándor,
1374 69—* fényképész.
Wesselényi Miklós-utca 3-ik szám.

A

Benigni Sámuel

hagyatékát képező következő ingatlanok

f. hó 19. és 20-ik

napjain árverés alá kerülnek és pedig:

Ferencz József-ut 2-ik szám alatt fekvő emeletes bérház,
Nagymalom-utcza 10. és 16-ik sz. alatti földszintes házas telkek,
Kárpát-utcza 11/b. sz. alatt fekvő földszintes lakház,
Szántóföld a tóköze dülőben,
Szöllő a Brétfü hegyben,
Szöllő a Kőmáli hegyben,
Cca 12 hold kaszáló két tagban.

Mire a venni szándékozó t. közönség figyelmét felhivja a

Kolozsvári Iparosok Kitelszövetkezete felszámolás alatt.

Irodai butorzat

megvételre kerestetik.

Czim: Postafiók 13.

Olcsó pénz!

Olcsó pénzkölcsönt kaphat minden véglegesen kirevezett évi fizetéssel biró vagy nyugdijjazott köztisztviselő, kinek évi fizetése legalább 1800 K. **Nyugdijas** 1200 kor. nyugdijjal, **1000** koronánként tőke és kamatban havi 8—9 kor. törlesztendő, legtöbb esetben kezes nélkül.

Már meglevő tartozások magasabb összegü kölcsönre átkonvertálhatók.

Kölcsönt kaphatnak oly tisztviselők is kiknek még nincsen letiltható fizetésük valamint kereskedők és iparosok is 4—5 évi időtartamra kezesek mellett.

Drága kamatu jelzálog-kőcsönök olcsóbb kamatu törlesztéses kölcsönökre átkonvertálhatók.

Országos földhitel- és személykölcsön intézet, 2844 122—*
Kolozsvár, Király-utca 16.
Értekezni lehet d. u. 3—5 óráig.

Felhivás!

Tisztelettel felhivjuk a n. é közönség szives figyelmét a **Deák Ferencz-utcza 40. szám alatt levő**

nagy posztó raktárunkra,

a hol az **őszi és téli** idényre a legujabb divatu és legfinomabb szövetek már megérkeztek.

Az idei szezonban ugy a **magyar és brünni** gyártmányu kelmék, valamint a legfinomabb **angol** és **skót**-szövetek kerülnek eladásra. Különös figyelmet érdemel a téli-kabát, zakkó-öltöny és felöltő szövetek, ugyszintén a legfinomabb fekete kelmék **smoeking- és Kaiser**-öltönyöknek. — Kedvező bevásárlásunk folytán sikerült női kosztümöknek valódi angol posztót és szövetet beszereznünk, melyekre felhivjuk a n. é. hölgyközönség szives figyelmét.

Billiárd-posztók nagy választékban. Maradék szöveteket, gyerekek részére nagyon jutányosan lehet vásárolni.

A n. é. közönség pártfogásáért esedezik:

2912 145—* **Zauderer Salamon,** mint a Moskovics Berta örökösök üzletvezetője.

Karácsonyi és Ujévi ajándékok

Levélpapirok diszes kivitelü dobozokban 70 fillértől 20 koronáig.

Csont-levélpapirok és boritékok 80 fill.-től feljebb.

Levelező kártyák diszdobozokban 90 fill-től 6 koronáig.

Üdvözlő kártyák egyszerü és diszes kivitelben és dús választékban.

Elővirágokkal müvésziesen diszitett levelezőlapok darabonként 30 fillérért. Valódi ujdonság.

Ugyszintén mindennemü diszes papiráruk kivánatra cimnyomással is beszerezhetők.

Gombos Ferencz,
könyvnyomda- és papirkereskedésében.
Kolozsvár, Deák Ferencz-utcza 12. szám.
Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

3526 | Diszokmánnyal kitüntetve! | 46—100

Bernáth E. Sándor varrógép kerékpár nagy raktára és hangszer-üzlete a m. kir. posta- és táv. szállitója } **Kolozsvá**

Osszes áruimat havi részletfizetésre is adom és azokért 5 évig felelek. — Szakszerü villamos világitással és metorerőre berendezett mechanikai mühelyemben a **javitásokat** gyorsan és jutányos árban készitem. **Nikkelezéseket** különféle szinü **emaillirozásokat** saját fürdőmben és kemenczémben állitok elő.

Kerékpárkölcsönző osztályt tartok fenn! **Telefon 412**

Képes árjegyzéket adok bárkinek!

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca

Pályázati hirdetés.

A cs. és kir. 51. gyalog-ezred 4. zászlóalja részére az

1905. évre január hó 1-től

a szállitandó hússzükségletre pályázat hirdettetik ki.

A kik erre igényt emelnek, kötelesek ajánlataikat 200 korona bánatpénz kiséretében

f. hó 18-ig

a cs. és kir. 51. gyalog-ezred 4. zászlóaljának segédtiszti irodájába benyujtani.

Közelebbi felvilágositások a hússzállitásra vonatkozólag naponként 12-től 2 óráig szerezhetők be a cs. és kir. 4/51 zászlóalj élelmező tisztjénél, **Magyar-utcza 27-ik szám alatt.**

A cs. és kir.

3736 2—3 4/51 **zászlóalj élelmező bizottsága.**

A helybeli

Zöldfa Vendéglő

helyiségei 3740 1—4

1905. évi április hó 1-étől

kezdve

bérbe kiadók!

Értekezhetni:

Dr. Morariu József ügyvédnél

Kossuth Lajos-utcza 26. szám alatt.

Mittelbach-féle 3708 3—10

likör-kompoziczió

finom likörök házilag készitéséhez

Altvater, Anisette, Benediktiner, Cacao Chartreuse, Curacao, Kömény, Császárkörte, Marasquin, Rittmeister, Vanillia, Allasch, Rostopsin, ugymint: **rum, cognac, silvorium.**

Minden üveghez egy pontos recept van. Egy kompoziczió 1 liter elkészitéséhez 80 fillérbe kerül, a szétküldés 90 fillér beküldése után bérmentve történik. Egyedüli beszerzési forrása a valódi kompozicziónak

Mittelbach S. gyógyszerész, Zágráb 6.

Német nyelvben jártas joghallgató nevelői állást keres

szerény igénnyel.

Megkeresések a kiadóhivatalba intézendők.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

RÉTHY-féle 3601 5—12

Pemetefű-czukorkánál!!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak Réthy-felét fogadjunk el!

---

500 frtot fizetek annak, ki a **Bartilla fogvizének** használata mellett, üvegje 35 kr., valaha ismét foghájást kap vagy szája büzlik. — Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla-Winkler Ed. Wien,** 1/1., Sommergasse I. — Kapható minden gyógyszertárban. Raktár **Kolozsvárt: Dr. Czetz Dénes** gyógyszerész, Külmonostor-utca és Burger Frigyes drogueria. Csakis »**Bartilla-fogviz**« kérendő. Hamisitások bejelentése jól jutalmaztatik.

Legujabb svéd különlegesség!

KRYEROL

Készíti: **dr. Fred. Söderlund Upsalaban.**

Az egyedüli kiváló tanárok és orvosok által kipróbált és ajánlott 3735 1—3

fog- és szájapolási-szer

minden száj- és fogbetegség ellen, mely egy hirneves svéd orvos, **dr. Fred Söderlund** alapos tanulmányai alapján készült és az egészségügyi hivatal által tudományos vizsgálatok alapján elismertetett. A **KRYEROL** a fogvizek gyöngye és minden családban nélkülözhetetlen.

Üvegje kor. 2·40. **Med. dr. Jean Jankiewicz.**

Kapható: **Deutsch Miksánál, Kolozsvár.**

Javitásokat gyorsan és pontosan eszközlök!

Telefon sz. 120. = Malom-u. 28. sz.

B. Bak Sándor

épület és műlakatos

Kolozsvárt.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy **Malom-utcza 28. sz. alatt,** atyám B. Bak Lajos gyártelepén a mai kor igényeinek teljesen megfelelő **épület és műlakatos műhelyt nyitottam.**

Elvállalok minden a fémipar körében tartozó munkákat, u. m.: **diszkapukat, balkon, lépcső és sirkeritéseket** a legegyszerübbtől a legdiszesebb stilszerü kivitelben; továbbá **épületvasalásokat, vasfedelszerkezeteket. Butor diszmüvasalásokat, mükovácsolt luszterek, lámpák, gyertyatartók, virágasztalkák** vasból, sárga és vörös rézből vagy nickelezve, adott vagy általam készitett rajz szerint.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel

B. Bak Sándor, műlakatos.

Rajzzal és költségvetéssel készségesen szolgálok.

3678 1—20

Vidéki megkeresésre azonnal válaszolok!

AGRÁR

takarékpénztár r. társ.

Maros-Vásárhely

(teljesen befizetett részvénytőke: **egy millió korona**).

Fiókintézetek: **Nyárádszeredában és Maros-Ludason.**

Jelzálogkölcsönöket nyujt 300 koronától kezdődőleg félévi tőketörlesztést és kamatot magába foglaló részletfizetések ellenében **földbirtokra** és **nagyobb vidéki városokban levő házakra a becsérték feléig;**

10-től 65 évig terjedő időre 4½% **alapkamattal. Magasabb** kamatu előző kölcsönök convertáltatnak. Minden kölcsön **a leggyorsabban: rendesen két hét alatt készpénzben folyósittatik.**

Leszámitol 6 hónapi lejáratig terjedő **bel- és külföldi váltókat** és **utalványokat a legolcsóbb** kamatláb mellett.

Elfogad betéteket könyvecskére vagy folyószámlára és azokat **felmondás nélkül fizeti viss a.**

Előleget ad értékpapirokra és betárolt **természetbeli nyekre** is.

Folyószámlai hitelt nyujt betáblázásra és más elfogadható biztositékra.

Vásárol és elad értékpapirokat, külföldi pénzeket; bevált szelvényeket és kisorsolt értékpapirokat; teljesit tőzsdei megbizásokat és átutalásokat; kiállit utalványokat és hitelleveleket a bel- és külföldre.

Az intézet képviseli továbbá a legrégibb és legnagyobb biztositó intézet: a **Trieszti Általános Biztositó Tarsaságot (Assecurazioni Generali)** és eszközöl **tüz-, üveg- és végkár-, betörés elleni,** továbbá **élet- és baleset biztositásokat a legolcsóbb dij mellett.**

3271 30/*

3722 3—*

Értesités!

Van szerencsém a nagy érdemű közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételü kölcsönnyujtása és előzékeny eljárása révén kitünő hirnevü

Nagyszebeni földhitelintézet

részéről **Kolozs-és több szomszédos megye területére ingatlan jelzálog kölcsönök**

„kizárólagos ügynökségével“

bizattam meg.

Ebbeli müködésemben legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kimélő eljárással szolgálatára legyek.

Bárminemü felvilágositással, utbaigazitással készségesen dijmentesen szolgálok.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teherviszonyai véglegesen rendeztetnek.

Egyidejüleg óva intem a n. é. közönséget, akár helybeli- akár budapesti- vagy vidéki pénzközvetitő csábitó hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek“ a melyek ilynemü jelzálogkölcsönpénzintézetek közvetlen megbizását nem igazolják- fel nem ülni, mert ezek eljárása teljesen megbizhatlan, időt vesztő és minden esetbenakár eredményes akár nem- terhesen költséges.

Teljes tisztelettel:

Erdélyi erdő-, faanyag- és bánya-ügynökség:

Gombos Benő Kolozsvár, Malom-u. 16 sz.

Társulatoknak és intézeteknek Karácsonyi ajándéknak való

3504 16—50

olcsó gyermekruhákat és felöltőket ajánl:

Neumann M.

cs. és kir. udvari szállitó

Kolozsvár, Mátyás király-tér

Dr. BIRO-féle 3650 39—*

RHEUMA-SZESZ

Kipróbált szer mindennemü csúzos fájdalom ellen. 1 üveg ára: **1 kor.**

Kapható: **a „Wolff“ gyógyszertárban, Kolozsvárt.**

Nagy meglepetés

Soha az életben többé ez alkalom

500 darab tárgy 1 forint 95 kr.

egy gyönyörü aranyozott óra, pontos, 3 évi jótállással és hozzá való lánczczal. Divatos férfi selyemnyakkendő, 3 drb ff. zsebkendő, egy remek férfigyürü kötánzattal, 1 remek bőrerszény, 1 remek zsebtükör, 1 pár kézelőgomb, 3 mellgomb, 3% double arany patentcsatt, 1 prima nickel irőeszköz, 1 elegans parizsi női melltü (ujdonság), 1 pár fülbevaló Simligyémánttal, 3 tréfás tárgy nagyhatásu öreg és fiatalokra, 20 érdekes levelezőlap és még a háznál nélkülözhetetlen 400 különböző tárgyak. Mindezek az órával együtt, mely maga az összeget megéri, csak 1 frt. 95 kr. Szétküldés utánvéttel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében: Uhren Versandthaus **Liban A., Krakau Nr. 79.** N. B. Meg nem felelőkért a pénz visszaküldetik. 3741 1—1

Eladók

egy éves hizott sertések 9 drb., 140—180 klg.-ig. Elősulyban kilója 89—90 fillérért. Levágva, kettéhasitva tiszta suly mérve 1·10—1·20 fillér. — Kapható esetleg félrész is. — Fogyasztás fizetve!

Tudakozódni lehet:

Apor-utcza 19-ik szám alatt.

Dunai hal

minden nap friss állapotban kapható: 3703 10—20

Széchenyi-tér 24. sz. alatt.

HERMANNE.

varrógép és kerékpár nagy raktára

Kolozsvárt, Egyetem-u. 6 sz.

Ujonnan berendezett mechanikai mühelyemben minden mechanikai javitások olcsón, gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Varrógépek!

1 valódi családi Singer varrógép himző-készülékkel ellátva **30—50** frtig.
1 karikahajós..... **65—80** frtig.
1 Central Bobbin..... **86—90** frtig.

Eredeti Howe C. Wheler & Wilson D 12. Manifacturing & C. New-York, Balkara Cylinder stb. stb.

A varrógépek kedvezménye: Heti vagy havi részletfizetésre is vásárolhatók.

Gépeimért 10 évig felelek. 3745 1—*

1 uj kerékpár angol villával 70—90 frtig. Kerékpár köpeny 4—6 frtig. Kerékpár tömlő gummi 2 frt 30 krtól 3 frtig. Kerékpár csengő 35 krtól 1 frt 50 krig. Kerékpár acetilen lámpa 2 frt 50 krtól 5 frtig stb. stb.

Csakis készpénzért!

Minden család pénzt takarit!!!

3652 18—

Remek 6 szem. kávés készlet minden szinben csak 95 kr. f. 1.40 f. 1.90	Finom ajour 6 szem. kávés készlet minden szinben csak f. 2·20 f. 2·90 f. 3·45			Remek 6 szem. vászon Damaszt Garnitura csak f. 2.10 f. 2.90 f. 3·40 f. 3·90	Szép mintázott vászon törülköző 6 drb csak f. 1.25 f. 1.72 f. 1.90 f. 2.10
30 rőfös vég csodavászon csak f. 3.65	30 rőfös vég bőrvászon csak f. 4.15	30 rőfös vég irlandi vászon csak f. 4·95	30 rőfös vég Gyöngy vászon csak f. 5·45	30 rőfös vég rumburgi vászon csak 5.60	30 rőfös vég I-a rumburgi vászon csak f. 6.40
50 rőfös vég bőr vászon csak .. 8.25	50 rőfös vég irlandi vászon csak f. 9.45	50 rőfös vég rumburgi vászon csak f. 10.40	30 rőfös vég jó minőségü chiffon csak f. 4.65	30 rőfös vég R. Chiffon csak f. 5.40	30 rőfös vég R. R. Chiffon csak f. 6.85
30 rőfös vég csikos Kanavász csak f. 3.25	30 rőfös vég csikos és kockás I-ma Kanavász csak f. 4.55	30 rőfös vég finom Kanavász csak f. 5·40	35 rőfös vég Kanavász különlegesség csak f. 6.40	30 rőfös vég fehér csikos csinvat ágyhuzatra csak f. 6.35	30 rőfös vég virágos fehér csinvat ágyhuzatra csak f. 7.40
Remek női ing vászonból, kézi himzéssel csak 85 kr. f. 1.15 f. 1·55	Remek női Chiffon ing schweizi himzéssel csak f. 1.10 f. 1.42 f. 1.74	Remek női háló Corseta nagy választékban csak 98 kr. f. 1·25 f. 1·56	Remek női chiffon nadrág csak 90 kr. f. 1.18 f. 1.45	Remek Chiffon alsó szoknyák himzéssel csak f. 1.35 f. 1.75 f. 2.25	Remek Cloth és posztó alsó szoknyák csak f. 1.65 f. 2.16 f. 3.22
Varrás nélküli vászon lepedő 2 mtr hosszu és 1½ mtr széles csak 92 kr.	Varrás nélküli remek vászon lepedő 2 mtr hosszu, 1½ mtr széles csak f. 1.05	**Nemzetközi keresk. ügynökség** Budapest, Kerepesi-út 65 sz. I. em.		Remek selyem Cloth paplan minden szinben csak f. 3.95	Remek Caschmir paplan minden szinben csak f. 3.55

Dijmentes fölvétel a báró Hirsch Mór-féle betegsegélyző egyesületbe.

3696 8—*

Magyarország eme legszolidabb önsegélyző- és jótékonysági egyesülete, 15 éves fennállásának évfordulója alkalmából,

1904. november és december hónapok egész folyamán

ingyenes fölvételeket eszközöl

vagyis az ezen idő alatt belépő tagok fölvételi- és okmánydijakat nem fizetnek, tehát 6—8 korona megtakaritással léphetnek be az egyesületbe.

Hivatalnokok, kereskedők és iparosok részére egyaránt ajánlatos az egyesületbe való belépés, mert igen csekély havi dij ellenében egész családjuk részére biztositják az ingyenes orvosi kezelést, ingyen gyógyszereket, önmaguk részére a heti 10 korona betegsegélyt, elhalálozás esetére pedig a 600, 1200, avagy 2400 korona özvegy és árvai segélyt és 40 korona sirköltséget.

Az egyesület tagjai 3 osztályba vétetnek fel, de minden osztályu törzstag egyenlően részesül az összes kedvezményekben, csupán a halálozási segélyösszeg nagysága különbözik, t. i. az A osztályban: **2400 korona;** a B-ben **1200 korona** és a C-ben **600 korona.**

Fizetendő tagsági dij: A osztályban **6 korona,** B osztályban **4 kor. 10 fillér** és C osztályban **3 kor. 10 fillér** havonkint.

Magyarország jelentékenyebb városaiban fiókirodái vannak és igy a tagsági jog átköltözés esetén is fenntartható.

Kolozsvári fiókiroda: Emke-tér 3. szám, a hol a fölvétel iránt bármikor jelentkezhetni.

Az egyesület kolozsvári orvosai **Dr. Tompa János, Dr. Pataky Jenő** és **Dr. Rosenberger Mór.**

Igen ajánlatos az egyesület **cselédosztályába** való belépés is, hol **évi 4 korona** csekély dij ellenében az egyesület viseli a megbetegedett és kórházba kerülő cseléd gyógyitási költségeit, amit törvény szerint 30 napig a cselédtartó gazdának kell viselni.

Közelebbi felvilágositással és alapszabállyal készséggel szolgál a fiókiroda **Emke-tér 3. sz.**

Telefon szám 6.

Dr. Kádár János, elnök. **Dávid Lajos,** egyl. titkár.

Nyomatott: Gombos Ferenczné Kolozsvárt, Deák Ferencz-utcza 12. szám alatt.

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Egyetemi Könyvtár és Tudományos Levéltár – BCU Cluj-Napoca